

ЗАКЉУЧЦИ СА МЕЂУНАРОДНОГ АРХИВИСТИЧКОГ САВЕТОВАЊА

„АРХИВИ У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОКРУЖЕЊУ“,

Тара, 10–12. октобар 2018. године

- Потребан је нови законодавни оквир којим би се регулисао рад архива и архивске службе према савременим захтевима струке и стваралаца архивске грађе и регистратурског материјала;
- Основни проблеми архива и архивске службе су: недостатак адекватних (савремених) законских и подзаконских решења, недовољна материјална улагања у опрему, недостатак кадрова и евидентна неједначеност методологије рада;
- Неопходно је кроз будући Закон о архивској грађи и архивској служби створити добру основу за доношење подзаконских прописа којима ће се детаљније регулисати процеси рада у архивима.
- Потребно је да архивисти буду активни и што више буду укључени у настанак стручних прописа кроз представнике из свих архива;
- Потребно је имати уређен систем финансирања архива и архивске делатности на нивоу архивске службе. Обучити управе (менаџмент) архива и за тражење алтернативних извора финансирања (европски пројекти и слично...)
- За праћење рада архивске службе у целини важно је водити адекватну статистику од стране матичне службе и исту објављивати и на основу исте планирати развој архивске службе.
- Електронско пословање је реалност, али архиви су недовољно спремни (кадровски и у погледу опреме) на укључивање у те процесе, те је у тој области неопходна хитна едукација архивских кадрова;
- У погледу електронског пословања и архивирања највеће недоумице архивиста су у погледу заштите података и стабилности система за трајно чување података;

- Неопходно је да се архиви активније укључе у све процесе електронског пословања. Они треба да имају значајну улогу и утицај на софтверска решења за електронско пословање, као и у погледу опреме за похрањивање архивске грађе у електронском облику. Архиви морају имати контролу над архивском грађом у настајању како би приликом преузимања и похрањивања били избегнути проблеми у погледу компатибилности система и слично. То подразумева поверење и сарадњу између стваралаца архивске грађе и архива у процесу настајања архивске грађе, између осталог и ради очувања целовитости архивских фондова.
- Неопходно је изградити дугорочну стратегију у погледу формирања централног (државног) е-архива за преузимање, чување и доступност архивске грађе у електронском облику (пример Словеније). Носилац тог посла треба да буде централни државни архив - Архив Србије. Архиви зато морају поседовати квалитетне стручњаке који ће на основу архивистичког искуства осмислити све процесе и дефинисати жељене исходе.
- Услов за адекватну заштиту и вредновање документације, како класичне, тако и оне која настаје у електронском облику, јесте добро познавање делатности и организације стваралаца архивске грађе, поштовање принципа својства ствараоца фонда, као и континуирани надзор и праћење.
- Неопходна је израда јединствених оријентационих листа на нивоу архивске службе за различите врсте делатности у складу са савременим захтевима и потребама стваралаца, али и архивске струке ради што свеобухватнијег сагледавања архивске грађе која настаје код стваралаца и њене правовремене заштите.
- Архиви морају првенствено да раде на сређивању и обради архивских фондова јер је то основ за успешну дигитализацију архивске грађе, али и дигитализацију рада у архивима.
- Дигитализовати се може само сређена и обрађена архивска грађа, по утврђеним критеријумима и приоритетима и утврђеним процедурама са адекватним описима.
- Архиви треба да користе предности дигитализације и „open source“ софтвера за опис дигитализоване архивске грађе. Водити рачуна о томе да они буду „употребљиви“ односно да подаци из њих могу бити коришћени и кроз јединствени информациони систем за архиве у Србији, који је у најави;

- Став архивистичке струке је да се архивска грађа која се трајно чува не уништава након завршеног процеса дигитализације!
- У погледу очувања и доступности архивске грађе дигитализација је добро решење, али је микрофилм „златни стандард“ као медиј за дугорочно чување. Архивистичка струка заузима став да оно што је дигитализовано треба чувати и на микрофилму.
- Неопходно је за сређене и обрађене архивске фондове обезбедити што прецизнија научно-обавештајна средства и учинити их доступним корисницима.
- Издавачка и изложбена делатност имају велики значај у изградњи историјске свести и подизању свести о значају очувања архивске грађе и архива као установа заштите, али она не треба да буде приоритет архива. У издавачкој делатности дати предност научно-обавештајним средствима о архивској грађи.
- Архивистичко друштво Србије се предлаже као кандидат за овогodiшњу награду Фондације „Александра Арнаутовића“.

КОМИСИЈА ЗА ИЗРАДУ ЗАКЉУЧАКА:

Милена Поповић Субић (Архив Војводине)

Милорад Јовановић (ИА Јагодина)

Слободанка Цветковић (ИА Пожаревац)